

مجموعه دروس

پنجم دبستان

شامل:

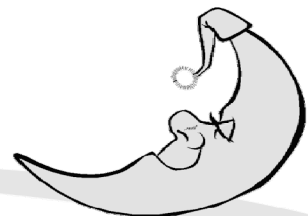
برگزیده‌ی نکته‌های مهم کتاب درسی

۸۰ مجموعه سؤال از ۸۰ مدرسه‌ی منتخب از سراسر کشور

۱۱۰۰ سؤال امتحانی از مدارس منتخب سراسر کشور

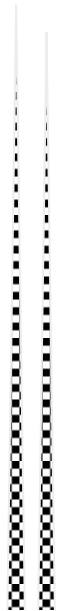
بخوانیم و بنویسیم - علوم - هدیه‌های آسمان - ریاضی - جغرافیا. تاریخ و مدنی

کانون فرهنگی آموزش

بخش اوّل: بخوانیم و بنویسیم

نکته‌های مهم کتاب «بخوانیم و بنویسیم»

درس ۱

هر گاه نشانه‌ی «ـَ نده» به آخر بعضی کلمه‌ها اضافه شود، صفت ساخته می‌شود: شنونده، پذیرنده، داننده، بیننده. هم‌چنین کلمه‌هایی مانند «شنا، یینا، دانا و پذیرا» صفت هستند.

درس ۲

نویسنده و شاعر می‌توانند به چیزهای بی‌جان، جان بدهند و از زبان آن‌ها حرف بزنند یا با آن‌ها سخن بگویند. به این کار، «جان‌بخشی به اشیا» می‌گویند.

درس ۳

هر جمله شامل دو بخش است: بخش اول همان است که درباره‌ی آن خبری می‌دهند، به این بخش «نهاد» جمله می‌گویند. بخش دوم خبری است که درباره‌ی نهاد داده می‌شود، به این بخش «گزاره» می‌گویند: بچه‌ها خندیدند.

نهاد گزاره

درس ۴

شعر، دارای آهنگ، وزن و قافیه است:

«بنی آدم اعضای یک پیکرند
چو عضوی به درد آورد روزگار
شعر بالا دو بیت و چهار مصراع دارد. هر بیت از دو مصراع تشکیل شده است.
نثر، آهنگ، وزن و قافیه ندارد:

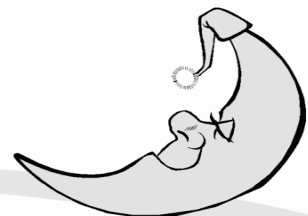
«کاش من می‌توانستم دل‌های بعضی از آدم‌ها را هم آب و جارو کنم تا خودشان را برتر از دیگران ندانند».
شکل نوشتن شعر و نثر با هم فرق دارد.

درس ۵

گاهی دو کلمه یک معنا دارند. به این کلمه‌ها «مترادف» می‌گویند: جهل و نادانی، مهارت و زبردستی، ایستادگی و پایداری. جمله‌ها به وسیله‌ی کلمه‌هایی مانند «که، ولی، و...» به هم مربوط می‌شوند. به این کلمه‌ها، «حرف ربط یا پیوند» می‌گویند. مانند: «شجاع کسی است که از مرگ و خطر و عاقبت بد بترسد، ولی دست و پای خود را گم نکند».

درس ۷

به فعلی که در زمان گذشته انجام شده باشد، «ماضی»، به فعلی که در زمان حال انجام گیرد، «مضارع» و به فعلی که در زمان آینده انجام خواهد شد، «مستقبل» یا «آینده» می‌گویند.

مریم درس خواهد خواند.
آینده (مستقبل)

مریم درس می‌خواند.
حال (مضارع)

مریم درس خواند.
گذشته (ماضی)

درس ۸

کلمه‌هایی مانند «معدن، مدارس و نقاط، جمع عربی هستند که در فارسی هم به کار می‌روند و مفرد آن‌ها به ترتیب «معدن، مدرسه و نقطه» است.

به کلمه یا قسمتی از جمله که بر روی آن کاری انجام گرفته یا حالتی را پذیرفته است، مفعول می‌گویند. معمولاً مفعول به همراه نشانه‌ی

«را» در جمله می‌آید. مانند: «باران زمین را می‌شوید.»

مفعول نهاد

مفعول، جزئی از گزاره است. گزاره

درس ۹

وقتی متنی قدیمی به زبان ساده و امروزی نوشته شود، به این نوع نوشته «بازنویسی» می‌گویند؛ مانند درس ۹ که از کتاب قابوس‌نامه انتخاب و به زبان ساده و امروزی بازنویسی شده است.

درس ۱۰

«محمد بن زکریای رازی» یعنی «محمد پسر زکریای رازی»

«فاطمه بنت محمد (ص)» یعنی «فاطمه (س) دختر محمد (ص)»

گاهی مفعول بدون نشانه‌ی «را» می‌آید، اما می‌توان «را» به آن اضافه کرد:

حسن کتاب می‌خواند. حسن کتاب را می‌خواند.

مفعول

مفعول

درس ۱۱

کلمه‌های «کامپیوتر، هلی‌کوپتر، آدرس و پاراگراف» فارسی نیستند و در زبان فارسی از کلمه‌های «رایانه، بالگرد، نشانی و بند» به جای آن‌ها استفاده می‌شود. به این کلمه‌های جایگزین، «معادل» می‌گویند.

فعلی را که به یک شخص نسبت می‌دهیم، «مفرد» می‌گوییم؛ مانند: می‌خوانم.

فعلی را که به بیش از یک شخص نسبت می‌دهیم، «جمع» می‌گوییم؛ مانند: می‌خوانیم.

هر فعلی شش صورت پیدا می‌کند:

اول شخص جمع: می‌خوانیم

اول شخص مفرد: می‌خوانم

دوم شخص جمع: می‌خوانید

دوم شخص مفرد: می‌خوانی

سوم شخص جمع: می‌خوانند

سوم شخص مفرد: می‌خواند

درس ۱۲

معنای بعضی از واژه‌ها با وجود شباهت آوایی، با هم تفاوت دارد:

خوان، خان - خویش، خیش - خوار، خار

سال قمری ۳۵۴ روز دارد و مبدأ آن، هجرت حضرت پیامبر (ص) از مکه به مدینه است. ماه محرم آغاز سال قمری است و با گردش ماه به دور زمین سنجیده می‌شود.

اولین ماه شمسی «فروردین» است که با بهار طبیعت آغاز می‌شود. یک سال شمسی ۳۶۵ روز است و با گردش زمین به دور خورشید محاسبه می‌شود.

درس ۱۳

داستان‌های موفق دارای کشش هستند؛ یعنی، خواننده را وادار می‌کنند که آن را تا آخر بخواند. در هر داستان، حادثه یا حادثه‌هایی وجود دارد.

گفت‌وگوی شخصیت‌های داستان را با یک‌دیگر، «دIALOG» می‌گویند.

درس ۱۴

وقتی نثر قدیم و جدید را مقایسه می‌کنیم، می‌بینیم که با هم تفاوت دارند. مثلاً در گذشته گاه به جای «می»، «همی» می‌گفتند یا به جای «به او»، «بدو» می‌گفتند و به جای «می‌خندیدند»، «بخندیدندی» به کار می‌بردند؛ مانند: خلق را به خدا همی خواند.

در نثر قدیم، کلمه‌هایی هست که امروز دیگر به کار نمی‌روند و به جای آن‌ها از کلمه‌های دیگری استفاده می‌شود؛ مثلاً به جای کلمه‌ی «فسوس»، «تمسخر» و «مسخره کردن» به کار می‌رود.

درس ۱۵

در زبان فارسی، کلمه‌های عربی فراوانی وجود دارد که برای بسیاری از آن‌ها می‌توان معادل‌هایی در زبان فارسی پیدا کرد. مانند:

عربی	فارسی
مختصر	کوتاه
شکل	دشوار
جواب	پاسخ
سؤال	پرسش

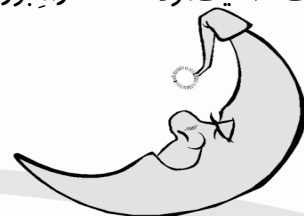
اسمی که با صفت می‌آید، موصوف نام دارد؛ موصوف یعنی وصف شده؛ مانند:

قهرمان بزرگ از سگ‌و بالا رفت.

موصوف صفت

در زبان فارسی، صفت معمولاً به دنبال یک اسم می‌آید که در این حالت به آخر آن اسم، کسره اضافه می‌شود: مرد دانا، کودک زیبا گاهی ممکن است صفت پیش از اسم بیاید که در این حالت، دیگر به آخر اسم یا صفت، کسره افزوده نمی‌شود:

مرد نیک ← نیک‌مرد   راه بزرگ ← بزرگ‌راه

درس ۱۶

وقتی بخواهیم از تکرار اسم در جمله خودداری کنیم، به جای آن از کلمه‌هایی مانند: من، تو، او، ما، شما و ایشان استفاده می‌کنیم، به این کلمه‌ها «ضمیر» می‌گویند. مانند: ما ایران را دوست داریم.

ضمیر

درس ۱۷

صفت، اسم قبل از خود را وصف می‌کند؛ مانند: دانش‌آموز دانا، چای خوش‌رنگ
اگر به انتهای صفت، پسوند «تر» اضافه کنیم، کلمه معنا می‌دهد؛ مانند: دانش‌آموز داناتر.
ترکیب اضافی، از مضاف و مضاف‌الیه تشکیل می‌شود:

چای لاهیجان.

پرچم ایران

مضاف مضاف‌الیه

مضاف مضاف‌الیه

اگر به انتهای مضاف‌الیه، پسوند «تر» اضافه کنیم، کلمه معنا نمی‌دهد؛ مانند: چای لاهیجان‌تر.

درس ۱۸

نثر ادبی: به نوشته‌های زیبا و خیال‌انگیز می‌گویند. یکی از راه‌های نوشتن نثر ادبی، توصیف کردن است؛ مانند: خورشید صبحگاهی لبخند زد.

درس ۱۹

غزل: یکی از انواع شعر فارسی است. در آخر مصراع دوم همه‌ی بیت‌ها، واژه‌ها با هم هماهنگ هستند. این هماهنگی یکی از ویژگی‌های غزل است. حافظ و سعدی از بزرگ‌ترین شاعران غزل‌سرای ایران‌اند.

درس ۲۰

به جمله‌ای که درباره‌ی کسی خبر می‌دهد، جمله‌ی «خبری» می‌گویند؛ مانند: محمود، نقاشی خود را کشید.
به جمله‌ای که درباره‌ی چیزی سؤال می‌کند، جمله‌ی «پرسشی» می‌گویند؛ مانند: آیا همه‌ی درختان در بهار شکوفه می‌دهند؟
به جمله‌ای که در آن انجام دادن کاری را از کسی خواسته باشند، جمله‌ی «امری» می‌گویند؛ مانند: تصویر آهو را بکش.

درس ۲۲

گاهی قسمتی از جمله حذف می‌شود تا جمله کوتاه‌تر و زیباتر شود. مثلاً اگر از شما بپرسند: امروز چه خوردید؟ می‌گویید: «میوه» و «خوردم» را حذف می‌کنید.

حذف اگر به‌جا و مناسب باشد، جمله را زیباتر می‌کند. مانند:

«یکی را گفتند: ادب از که آموختی؟ گفت: از بی‌ادبان» [ادب آموختم].

دبستان پسرانه‌ی دانشگاه علوم پزشکی / شیراز / دی‌ماه

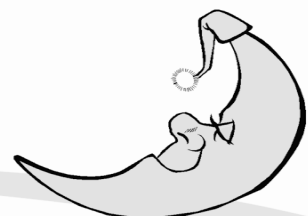
- ۱- معادل کلمه‌های زیر را بنویسید.
 پراتنز ( ) پاراگراف ( ) هلی‌کوپتر ( ) فاکس ( ) (درس ۱۱)
- ۲- مترادف کلمه‌های زیر را بنویسید.
 مهارت: جهل: ناپسند: ابلهانه: متانت: شکیبایی: (درس ۴)
- ۳- برای هر یک از کلمه‌های زیر یک هم‌خانواده بنویسید.
 حفظ ( ) صبر ( ) عمق ( ) (درس ۳)
- ۴- شش صورت فعل رفتن را در جدول بنویسید.
 (درس ۱۱)

ماضی	مفرد	جمع
اول شخص		
دوم شخص		
سوم شخص		

- ۵- در جمله‌های زیر فاعل، مفعول و زمان را مشخص کنید.
 (درس ۱۱)

جمله	فعل	زمان	مفعول	فاعل
دانش‌آموز خوب هر روز درسش را می‌خواند.				
امام زمان (ع) روزی شادی و آرامش را به دنیا خواهد بخشید.				
امین نمی‌دانست تحقیق را چگونه و از کجا شروع کند.				

- ۶- به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.
 الف) لغت‌نامه چه کتابی است؟ دو لغت‌نامه‌ی معروف را مثال بزنید. (درس ۳)
 ب) تقویم جلالی به‌دست چه کسانی تنظیم شد؟ (درس ۱۲)
 ج) منظور از شجاعت اخلاقی چیست؟ (درس ۵)
- ۷- جمع کلمات زیر را بنویسید.
 عمق ( ) نقطه ( ) قانون ( ) قلب ( ) (درس ۸)
- ۸- به جای نقطه‌چین کلمات مناسب بنویسید.
 الف) فعلی را که به یک شخص نسبت می‌دهیم ... می‌گوییم. (درس ۱۱)
 ب) اگر نوشته‌ای قدیمی را انتخاب کرده و آن را به زبان ساده و امروزی بنویسیم، به این کار ... می‌گویند. (درس ۹)
 ج) به نوشته‌ای که دارای آهنگ، وزن و قافیه نیست ... می‌گویند. (درس ۴)
 د) اگر نویسنده یا شاعر به اشیای بی‌جان، جان بدهد و از زبان آن‌ها حرف بزند یا با آن‌ها سخن بگوید، به این کار ... می‌گویند. (درس ۲)

- ۹- در جاهای خالی کلمات متشابه مناسب بنویسید.
 (الف) علی از جا . . . او . . . به مسافرت برود.
 (ب) هر چیز که . . . آید، یک روز به کار آید.
 (ج) میرزا تقی . . . امیرکبیر از شخصیت‌های بزرگ ایران است.
 (درس ۱۲)
- ۱۰- تفاوت سال شمسی و سال قمری را به طور کامل بنویسید.
 (درس ۱۲)
- ۱۱- حروف ربط را در جمله‌های زیر مشخص نمایید.
 خان ظالم به پشتی تکیه داده بود و چرت می‌زد که جوان فقیر وارد شد و بی‌آن‌که سؤال دیگری پرسد به جلد دستور کشتن آن‌ها را داد.
 (درس ۵)
- ۱۲- زیر اسم‌های مرکب خط بکشید.
 چشمه‌سار - شنونده - سپیدرو - دانا - رفتگر - دانش‌نامه
 (درس ۲)
- ۱۳- کدام یک از موارد زیر ترکیب وصفی است؟
 (الف) لانه‌ی مورچه (ب) میوه‌ی رسیده (ج) کیسه‌ی زباله (د) فرهنگ معین
 (درس ۱۵)
- ۱۴- نهاد و گزاره‌ی جمله‌های زیر را مشخص کنید.
 در زمان‌های قدیم خان ظالمی زندگی می‌کرد.
 زنان ایرانی، پرچم جمهوری اسلامی را بر فراز قلعه‌ی اورست نشانند.
 نهاد گزاره
 (درس ۳)
- ۱۵- به فعلی که در زمان گذشته انجام شده باشد . . . به فعلی که در زمان حال انجام گیرد . . . و به فعلی که در زمان آینده انجام خواهد شد . . . یا . . . می‌گویند.
 (درس ۷)
- ۱۶- سه کلمه بنویسید که با پسوند «سار» ترکیب شده‌اند. معنای هر کدام را نیز بنویسید.
 (درس ۴)
- ۱۷- جملات زیر را کامل کنید.
 (الف) گام اول به سمت شجاعت، . . .
 (ب) سربازی که در صحنه‌ی نبرد وظیفه‌ی خود را انجام می‌دهد، . . .
 (ج) شجاع کسی است که برای . . . با . . . چاره‌جویی کند.
 (د) ریشه‌ی اصلی ترس‌های نادرست در . . . و . . . است.
 (درس ۵)
- ۱۸- جان‌بخشی به اشیا یعنی چه؟ توضیح دهید.
 (درس ۲)
- دبستان دکتر شریعتی / اصفهان / دی‌ماه**
- ۱۹- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.
 (الف) هرگز خود را پیش دیگران . . . مکن. (خار - خوار)
 (ب) هر که نان از عمل . . . خورد
 منت از حاتم طایی نبرد (خیش - خویش)
 (درس ۳)
- ۲۰- جملات زیر را معنی کنید.
 (الف) جوانی به تماخره وی را گفت: ای شیخ این کمانک به چند خریده‌ای؟
 (ب) ملّاحان به آب زدند.
 (درس ۹)
- ۲۱- هر دو کلمه را در یک جمله به کار ببرید.
 (الف) (مصرف، صرفه‌جویی):
 (ب) (پشتکار، موقّبت):
 (درس ۹)

- ۲۲- می‌گویید: «جوینده یا بنده بُود» معنی این ضرب‌المثل چیست؟ (درس ۷)
- ۲۳- با معنی کلمات زیر جمله بساز. (درس ۱)
- غذا ( ) : کنار دریا ( ) : فاکس ( ) :
- دبستان غیرانتفاعی پسرانه‌ی صدر / تهران / خرداد ماه**
- ۲۴- با هر یک از کلمه‌های زیر یک جمله بسازید. (درس ۷)
- الف) شکیبایی: (ب) نشاندی:
- ۲۵- با مخالف کلمات زیر یک جمله بسازید. (درس ۲)
- الف) وحشی ≠ ... : (ب) جهل ≠ ... :
- ۲۶- مترادف کلمات زیر را بنویسید. (درس ۴)
- ناپسند ( ) بخشش ( ) شتاب ( ) جواب ( )
- ۲۷- هم‌خانواده‌ی کلمه‌های زیر را بنویسید. (درس ۳)
- تحقیق: حفظ: صبر: اوایل:
- ۲۸- در مورد ضرب‌المثل زیر یک سطر توضیح دهید. (درس ۱)
- «خواستن، توانستن است».
- ۲۹- جمله‌ی زیر را به دلخواه ادامه دهید: (درس ۴)
- پرستوها کوچ می‌کنند، زیرا ... .
- ۳۰- هر کلمه را با پسوند مناسب (ترین - زار - نده - ناک) کامل کنید. (درس ۴)
- سبزه ... غم ... دو ... به ...
- ۳۱- در جمله‌ی زیر، نقش «شما» چیست؟ (درس ۸)
- «مبادا سلیمان و لشکریانش شما را پامال کنند».
- ۳۲- زمان فعل هر جمله را تعیین کنید. (درس ۷)
- الف) درباره‌ی شاهنامه چه می‌دانید؟
ب) پدر رضا، قسمت‌های مختلف را به آن‌ها نشان داد.
ج) به کتاب‌های مرجع، مراجعه کنید.
- ۳۳- مفهوم عبارت‌های زیر را بنویسید. (درس ۲۲)
- الف) مگر خردی فراموش کردی که درشتی می‌کنی؟
ب) ما هنر اندوخته‌ایم و تو عار
ج) خاک وطن را از خون خود گلگون کرد.
- ۳۴- بیت «ندارد کسی با تو ناگفته کار / ولیکن چو گفתי دلش بیار» بر چه مفهومی تأکید دارد؟ (درس ۲۲)
- ۳۵- نقش کلمه‌ی «حافظ» را در جمله‌های زیر مشخص کنید. (درس‌های ۳ و ۱۷)
- الف) مردم ایران غزل‌های حافظ را می‌خوانند و به حافظه می‌سپارند.
ب) حافظ هفت قرن پیش در شیراز می‌زیست.
- ۳۶- در عبارت زیر، ترکیب‌های وصفی را بیابید. (درس ۱۷)
- «اگر کوه‌های بلند و سر به فلک کشیده‌ی ایران نباشد، اگر دشت‌های سبز و پهناور و کویرهای گسترده‌ی ایران نباشد و اگر جنگل‌های خرم و سرسبز و آب‌های نیلگون دریای خزر نباشد، چه خواهد شد؟»

۳۷- حرف پیوند (ربط) را در جمله‌های زیر مشخص کنید. (درس ۵)

الف) به دانش گرای و بدو شو بلند

ب) زدش سیلی و گفت: «دور ای پسر»

۳۸- جمله‌ی «به‌به! به‌به! به تو می‌گویند هنرمند!» چه نوع جمله‌ای است؟ (درس ۲۰)

دبستان غیرانتفاعی علوم برتر / تبریز / دی‌ماه

۳۹- مخالف هر یک از کلمات زیر را بنویسید. (درس ۲)

نومید ( ) درون ( ) جهل ( )

۴۰- جمله‌های زیر را کامل کنید. (درس ۲)

کتاب بهترین دوست انسان است، زیرا . . .

۴۱- هم‌معنی کلمات زیر را بنویسید. (درس ۳)

جواب ( ) مفید ( ) سرانجام ( )

۴۲- هم‌خانواده‌ی کلمات زیر را بنویسید. (درس ۳)

تنظیم ( ) مراجعه ( ) راضی ( ) محصول ( )

۴۳- گاهی در یک کار، از نظر دیگران استفاده می‌کنیم. به این کار . . . می‌گویند. (درس ۳)

الف) مباحثه (ب) معامله (ج) مبادله (د) مشاوره

۴۴- با افزودن کدام پسوند به آخر (گوی) می‌توان کلمه‌ی تازه‌ای ساخت؟ (درس ۴)

الف) سار (ب) گر (ج) نده (د) مند

۴۵- فعل هر یک از جملات زیر را مشخص کرده و زمان آن‌ها را بنویسید. (درس ۷)

الف) ما راه بزرگان را خواهیم پیمود.

ب) او با تلسکوپ به ستارگان نگاه می‌کند.

۴۶- در جملات زیر نهاد و گزاره را مشخص کنید. (درس ۳)

الف) بهار دانه‌ها را از خواب بیدار کرد.

ب) مردم آزاده‌ی ایران زیر بار ذلت نمی‌روند.

۴۷- مفرد یا جمع کلمات داده شده را در جدول بنویسید. (درس ۸)

کلمه	مفرد	جمع
قلوب		
عمق		

۴۸- در جمله‌ی زیر نهاد، فعل، مفعول، زمان و شخص را مشخص کنید. (درس ۱۱)

جمله	نهاد	فعل	مفعول	زمان	شخص
باران سبزه‌ها را شست.					

۴۹- واژه‌ی مناسب را در جمله‌ی زیر به کار ببرید. (درس ۱۲)

خرما نتوان خورد از این . . . که کِشْتیم. (خار - خوار)

۵۰- در جمله‌ی زیر، «قید» را مشخص کنید: (درس ۱۳)

پدر بزرگ قاب عکسی را روی میز گذاشت.

الف) پدر بزرگ (ب) قاب (ج) روی میز (د) گذاشت

دبستان خاتم‌الانبیاء (۱) / شیراز / خرداد ماه

(درس ۲)

۵۱- جمله‌های زیر را کامل کنید:

- ۱- وقتی آماده‌ی خواندن نماز می‌شوم، . . .
 ۲- کتاب‌ها می‌توانند سالم و تمیز باشند، اگر . . .

(درس ۱)

۵۲- با معنای کلمات داده شده، جمله‌ای بسازید.

متنوع:

فضل:

(درس ۱۸)

۵۳- مفهوم هر عبارت را بنویسید.

الف) به راحتی در ذهنش می‌نشیند.

ب) هر وقت کارش گره می‌خورد.

ج) گر از سلطان طمع کردم خطا بود

(درس ۷)

۵۴- صورت افعال به کار رفته در عبارت زیر را تعیین کنید.

«هنوز هم هستند مردانی که او را در کودکی و نوجوانی دیده‌اند که با کاغذ و قلمی در دست هر چه را می‌دید، بر صفحه‌ی کاغذ نقش می‌زد.»

(درس ۱۷)

۵۵- ترکیب وصفی و اضافی را در بیت‌های زیر مشخص کنید.

الف) مرغ‌های خسته و پر بسته هم / از میان پرده‌ها پر می‌کشند

ب) به گیاه تشنه گفتم / که از آب آن بنوشد

(درس ۱۰)

۵۶- در متن زیر مفعول‌ها را بیابید.

«برزویه، یک روز کتابی خواند که در آن نوشته شده بود: «در کوه‌های هندوستان گیاهی می‌روید که اگر آن را خشک کنند و گردش را روی مرده بپاشند، فوری زنده می‌شود.»

(درس ۱۱)

۵۷- شخص فعل‌های عبارت زیر را مشخص کنید.

«خلیفه به قول خود عمل کرد و آنچه وعده داده بود، به ملاح بخشید.»

(درس ۱۶)

۵۸- در عبارت‌های زیر، ضمیرها را مشخص کنید.

الف) شعر او آن‌قدر روان است که پس از چند بار خواندن در ذهن می‌نشیند.

ب) مردم ما غزل‌های او را می‌خوانند و به حافظه می‌سپارند.

(درس ۱۴)

۵۹- مخالف کلمه‌های زیر را بنویسید:

کاست ( ) درون ( ) مفید ( ) عاقل ( )

(درس ۳)

۶۰- هم‌معنی کلمات زیر را بنویسید:

توصیه ( ) تحفه ( ) تأمل ( ) بی‌کران ( )

(درس ۳)

۶۱- برای جمله‌های زیر، نهاد یا گزاره‌ی مناسب بنویسید.

۱- . . . از مهم‌ترین منابع پژوهش و تحقیق است.
 ۲- کودکان پرشور و دانای ایران . . .

(درس ۳)

۶۲- جای خالی را با کلمه‌ی مناسب پر کنید.

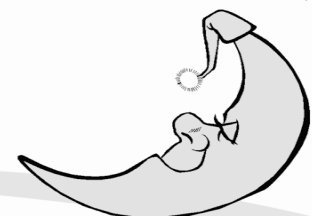
به کسی که می‌خواهد درباره‌ی یک موضوع علمی مطالعه کند، . . . می‌گویند.

(درس ۳)

۶۳- هم‌خانواده‌ی کلمات زیر را بنویسید.

تحقیق ( ) وسیع ( ) مرتفع ( )

مباحثه ( ) تحصیل ( ) تنظیم ( )

۶۴- برای کلمات زیر پسوند مناسب انتخاب کنید.
 گل ( ) زر ( ) گوی ( ) دان ( ) (درس ۴)

۶۵- نهاد، گزاره و زمان فعل را در جمله‌های زیر مشخص کنید.
 ۱- علی و احمد دیوار اتاقشان را رنگ می‌زنند.
 ۲- امیر با پدرش به کارگاه رفت.

دبستان غیرانتفاعی حنا / تیریز / خرداد ماه

۶۶- جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید.
 الف) بعضی از تلفن‌ها دارای دستگاهی به نام ... هستند.
 ب) گاهی در یک کار از نظر دیگران استفاده می‌کنیم به این کار ... می‌گویند.

۶۷- علی و مریم خیلی سعی کردند که اختراعی را به ثبت برسانند، اما متأسفانه نتوانستند.
 حروف ربط را در جمله‌ی بالا تعیین کنید. (درس ۵)

۶۸- زمان فعل را تعیین کنید.
 او با پشتکار، موفقیت فراوان به دست آورد. (درس ۷)

۶۹- نهاد و گزاره و مفعول را تعیین کنید.
 دانش‌آموزان کلاس پنجم، کتاب‌خانه را مرتب کردند. (درس ۹)

۷۰- هم‌خانواده‌ی کلمه‌های زیر را بنویسید.
 مقصد: علوم: منتظر: مجموع:

۷۱- برای کلمه‌های زیر معادل فارسی بنویسید.
 ترمینال: موبایل: سائز: پراتز:

۷۲- جمله‌ی زیر را به نثر امروز برگردانید.
 دعا کرد بر قوم خویش به هلاک (درس ۱۴)

۷۳- مفرد کلمه‌های زیر را بنویسید.
 افکار ( ) معادن ( ) نقاط ( ) کتب ( ) (درس ۸)

۷۴- کلمات زیر را دسته‌بندی کنید و در جدول بنویسید.
 «دیشب، رنگارنگ، تو، کتاب، ما، مرتفع، کوهستان، ایشان، تنومند، خواهد رفت، پرسید»

اسم	فعل	ضمیر	صفت	قید

۷۵- با توجه به بیت زیر، به سؤال‌ها پاسخ دهید.
 «رو که در خانه‌ی خود بسته‌ایم / نیست گه کار، بسی خسته‌ایم»

الف) یک فعل امر در بیت، مشخص کنید.
 ب) مفعول در این بیت کدام است؟

۷۶- کلمات زیر را در جای خالی قرار دهید.
 (ذهن، دروغ، صداقت، روان، یک‌رنگی، دل‌نشین)

«حافظ، دشمن ... و ناراستی و دوست‌دار ... و پاکی ... است. شعر او، آن قدر ... و ... است که پس از چند بار خواندن، به راحتی در ... می‌نشیند.»